



Bryssel 31.7.2020
COM(2020) 346 final

**KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE JA
TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMELLE**

**Euroopan kestävän kehityksen rahaston
takurahaston hallinnoinnista**

SISÄLTÖ

1. Johdanto	2
2. Toiminnallinen asiayhteys.....	2
3. EKKR-takuurahaston hallinnointi vuonna 2019	3
3.1. Varainhoito.....	3
3.2. Salkun koostumus ja keskeiset ominaisuudet	3
3.3. Tulos.....	4
4. Tilinpito.....	4
4.1. EKKR-takuurahaston tilinpäätös 31. joulukuuta 2019	4
4.2. Takuurahaston rahoittaminen	7
5. Arvio tavoitesumman riittävydestä ja EKKR-takuurahaston varojen määrästä.....	7

1. JOHDANTO

Tämän kertomuksen oikeusperusta on asetus (EU) 2017/1601¹ (EKKR-asetus). EKKR-asetuksen 16 artiklan 3 kohdassa säädetään, että komissio toimittaa Euroopan parlamentille, neuvostolle ja tilintarkastustuomioistuimelle kertomuksen, joka koskee Euroopan kestävän kehityksen rahaston (EKKR) takuurahaston hallinnointia edellisenä kalenterivuonna ja johon sisältyy arvio rahoituksen riittävydestä, EKKR-takuurahaston tasosta ja takuurahaston lisärahoitustarpeesta.

2. TOIMINNALLINEN ASIAYHTEYS

EKKR kattaa Afrikassa ja EU:n naapuruuspolitiikan piiriin kuuluvissa maissa toteutettavien toimien rahoituksen. Siihen kuuluvat sekä rahoitusta yhdistävät toimet että EKKR-takuu. EKKR-takuu on keskeinen innovatiivinen väline, jonka avulla vähennetään kestäväan kehitykseen tehtäviin investointeihin liittyviä riskejä kumppanimaissa ja lisätään näin investointeja, edistetään kestäväää ja osallistavaa taloudellista ja sosiaalista kehitystä, maksimoidaan täydentävyys sekä houkutellaan yksityisen sektorin varoja. Takuun tarkoituksena on toimia riskejä vähentävänä mekanismina, joka houkuttelee yksityiseltä sektorilta rahoitusta ja auttaa välttämään markkinoiden vääristymistä.

EKKR-takuun kokonaismääräksi on vahvistettu 1,5 miljardia euroa. Se katetaan yleisestä talousarviosta. Vuoden 2019 loppuun mennessä EKKR-takuurahastoon saatuja muita rahoitusosuuksia ovat Bill ja Melinda Gatesin säätiön 50 miljoonan Yhdysvaltain dollarin osuus, Tanskan 9,6 miljoonan euron osuus, Tšekin 300 000 euron osuus ja Viron 100 000 euron osuus.

EKKR-asetuksen 14 artiklassa perustetaan EKKR-takuurahasto likviditeettipuskuriksi, josta tukikelpoiset vastapuolet saavat maksun siinä tapauksessa, että EKKR-takuuseen vedotaan. Unioni on osoittanut 750 miljoonaa euroa rahoitusvastuidensa kattamiseen, mikä on 50 prosenttia EU:n takuovelvoitteista.

EKKR-takuurahasto perustettiin vuonna 2018. Rahastoon on maksettu 600,1 miljoonaa euroa (tilanne 31. joulukuuta 2019).

Komission äskettäin Euroopan parlamentille ja neuvostolle antamassa kertomuksessa² esitettiin tietoja EKKR:n täytäntöönpanosta. Raportti perustuu riippumattoman ulkopuolisen arvioinnin tuloksiin. Siinä todetaan, että EKKR on erittäin merkityksellinen uuden globaalien kehitysrahoitusmallin tarpeen näkökulmasta ja Saharan eteläpuolisen Afrikan ja EU:n naapuruuspolitiikan piiriin kuuluvien alueiden investointitarpeiden kannalta.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/1601, annettu 26 päivänä syyskuuta 2017, Euroopan kestävän kehityksen rahaston (EKKR), EKKR-takuun ja EKKR-takuurahaston perustamisesta.

² Komission kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle Euroopan kestävän kehityksen rahaston täytäntöönpanosta (COM(2020) 224).

3. EKKR-TAKUURAHASTON HALLINNOINTI VUONNA 2019

3.1. Varainhoito

EKKR-takuurahaston sijoitussalkku on sijoitettu EKKR-takuurahaston varainhoidon suuntaviivoista 22. marraskuuta 2017 annetussa komission päätöksessä C(2017)7693 vahvistettujen varainhoidon periaatteiden mukaisesti.

Suuntaviivoissa edellytetään, että sijoitussalkun varoilla on oltava riittävä likviditeetti sellaisten tapausten varalta, joissa EU:n takaukseen vedotaan. Samalla on kuitenkin pyrittävä optimoimaan tuotto ja riskitaso siten, että turvallisuus ja vakaus säilyvät korkealla tasolla.

Rahastoa varten hyväksyttiin sijoitus- ja riskinhallintastrategiat, joissa on otettu huomioon sijoitustavoitteet ja markkinoiden näkymät. Rahaston sijoituspolitiikalla pyrittiin lisäämään hajauttamista erilaisiin kiinteätuottoisiin omaisuusluokkiin.

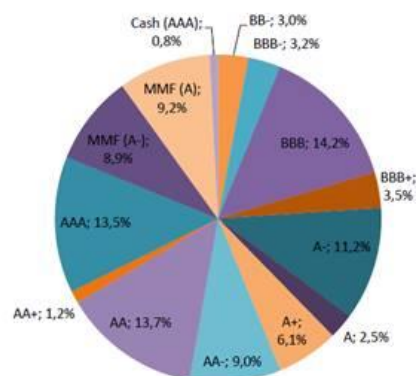
3.2. Salkun koostumus ja keskeiset ominaisuudet

EKKR-takuurahaston sijoitussalkun varojen hoitoa ohjataan sijoitusstrategialla, jolla on tarkoitus saavuttaa tietyt sijoitustavoitteet. Sijoitusstrategia ilmaistaan vertailuarvona, jossa salkkuun kuuluville hyväksyttävillä omaisuusluokilla vahvistetaan ohjeelliset tavoiteosuudet.

Sijoitussalkku muodostui 31. joulukuuta 2019 pääasiassa valtioiden, valtiotasoa alempien hallintotasojen, ylikansallisten elinten, valtiosidonnaisten laitosten ja EU:n ulkopuolisten maiden liikkeeseen laskemista arvopapereista (45 % markkina-arvosta, kun vertailuarvo on 52 %), yritysten ja rahoituslaitosten liikkeeseen laskemista vakuudettomista joukkovelkakirjoista (22 % markkina-arvosta, kun vertailuarvo on 18 %) ja katetuista joukkolainoista (14 % markkina-arvosta, kun vertailuarvo on 0 %). Loput varat sijoitettiin pääasiassa rahamarkkinarahastoihin.

Vuoden 2019 lopussa salkussa oli ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvät kriteerit täyttäviä joukkovelkakirjoja yli kaksi kertaa tavoitteen verran.

Salkun duraatio oli vuoden 2019 lopussa 2,51 vuotta. EKKR:n arvopapereiden luottoluokitukset jakautuivat seuraavasti:



Suurin osa salkusta on sijoitettu likvideihin arvopapereihin, ja riittävä osuus (14 % salkun kokonaisarvosta) erääntyy alle 12 kuukauden kuluessa.

Salkun profiili (duraatio, luottoriski ja likviditeetti) on kalibroitu EU:n takuun kattamista EKKR-toimista aiheutuvien ennakoitujen rahavirtojen mukaisesti (esim. arvioidut EU:n takaukseen perustuvat maksut ja tulot).

3.3. Tulos

Vuositulo on laskettu aikapainotettuna, jotta salkun koko (joka kasvoi huomattavasti vuoden aikana) ei vaikuttaisi siihen.

Hyvin haastavassa markkinaympäristössä, jolle oli ominaista yleisesti negatiivinen tai ennätysellisen alhainen sijoitusten tuotto sekä markkinoiden huomattava volatilitteetti ja epävarmuustekijät, rahaston absoluuttinen tulos vuonna 2019 oli 0,242 % (ajallisesti painotettu tulos ennen kustannuksia ja palkkioita). Tämä tuotto vastaa EKKR-takuurahaston vuositulokselle asetettua viitearvoa (0,149 %), ja se saavutettiin tilanteessa, jossa korot olivat euroalueella negatiivisia (etenkin markkinoiden ”luottoriskittöminä” ja likvideinä pitämien eurooppalaisten arvopapereiden korot).

4. TILINPITO

EKKR-takuurahastoa koskevat taloudelliset tiedot esitetään jäljempänä. EKKR-takuuta ei käytetty vuonna 2019.

4.1. EKKR-takuurahaston tilinpäätös 31. joulukuuta 2019

Positiivinen markkinakehitys ja euroalueen tuottokäyrän lasku sekä edellä 3.3 kohdassa kuvatut useimpien kiinteätuottoisten instrumenttien hyvät tulokset ovat pitäneet EKKR-takuurahaston kokonaisvarat hyvin lähellä rahoitusosuuksien 600,1 miljoonan euron enimmäismäärää. Rahaston kokonaisvarat olivat 31. joulukuuta 2019 negatiivisista koroista huolimatta 599,59 miljoonaa euroa. Varat koostuivat sijoitussalkun myytävissä oleviksi luokitelluista arvopapereista (594,71 miljoonaa euroa) ja käteisvaroista (4,88 miljoonaa euroa).

Vuoden 2019 tuloslaskelman mukaan EKKR-takuurahaston varainhoitovuoden taloudellinen tulos oli hieman negatiivinen eli $-0,26$ miljoonaa euroa³. Pääasiallisena syynä tähän ovat käteisvarojen ja arvopapereiden negatiivisista koroista johtuneet kulut ($-0,45$ miljoonaa

³ Tämä vastaa $-0,103$ %:n rahapainotettua tuottoa, jossa otetaan huomioon se, että EKKR-takuurahaston koko kasvoi merkittävästi vuonna 2019, koska se sai rahoitusosuuksia rahaston alkuvaiheessa. Rahapainotettu tuotto oli vuonna 2019 pienempi kuin 3.3 kohdassa tarkoitettu aikapainotettu tuotto. Aikapainotettu tuotto on kaikkien omaisuudenhoitotoimien osalta raportoitu virallinen tulos, koska se mahdollistaa sisään- ja ulosvirtausten aiheuttamien vääristävien vaikutusten poiston.

euroa), jotka olivat suurelta osin seurausta negatiivisesta korkoympäristöstä ja jotka kompensoituivat vain osittain arvopaperien myynnistä ja antolainauksesta saaduilla toteutuneilla voitoilla (0,19 miljoonaa euroa).

Tase 31. joulukuuta 2019

(Määrät ilmaistu euroina)

VARAT

	31. joulukuuta 2019	31. joulukuuta 2018
	euroa	euroa
PYSYVÄT VASTAAVAT	348 061 980	3 577 001
Myytavissä olevat rahoitusvarat	348 061 980	3 577 001
VAIHTUVAT VASTAAVAT	251 527 281	271 469 460
Myytavissä olevat rahoitusvarat	246 643 539	5 795 882
Saamiset (eli arvopaperien antolainauksesta perittävät)	1 595	–
Käteisvarat ja muut rahavarat	4 882 147	265 673 578
<i>Käyttötilit</i>	<i>4 885 215</i>	<i>265 721 781</i>
<i>Käteisvaroista ja muista rahavaroista kertyneet korot</i>	<i>(3 068)</i>	<i>(48 203)</i>
VARAT YHTEENSÄ	599 589 261	275 046 461

NETTOVARAT JA -VELAT

	31. joulukuuta 2019	31. joulukuuta 2018
	euroa	euroa
NETTOVARAT	599 567 587	275 030 778
Rahoitusosuus EU:n talousarviosta	600 100 000	275 100 000
Käyvän arvon rahasto	(188 713)	(655)
Kertyneet voittovarot	(68 567)	–
Varainhoitovuoden taloudellinen tulos	(275 133)	(68 567)
LYHYTAIKAISET VELAT	21 674	15 683
Muut velat	21 674	15 683
NETTOVARAT JA -VELAT YHTEENSÄ	599 589 261	275 046 461

Tuloslaskelma 31. joulukuuta 2019 päättyneeltä varainhoitovuodelta

(Määrät ilmaistu euroina)

	2019	2018
	euroa	euroa
Toiminnan tuotot	–	–
Toiminnan kulut	–	–
Muut toiminnan kulut	(15 000)	(15 000)
<i>Tilintarkastuspalkkiot</i>	(15 000)	(15 000)
TOIMINNAN TULOS	(15 000)	(15 000)
Rahoitustuotot	188 403	(1 088)
Korkotuotot seuraavista:	(54 689)	(1 088)
<i>Käteisvarat ja muut rahavarat</i>	–	–
<i>Myytävissä olevat varat</i>	(54 689)	(1 088)
<i>Muut korkotuotot</i>	–	–
Myytävissä olevien varojen realisoituneet myyntivoitot	240 839	–
Arvopaperien antolainauksesta saadut tulot	2 253	–
Rahoituskustannukset	(448 536)	(52 479)
Korkomenot käteisvaroista ja muista rahavaroista	(404 272)	(50 958)
Myytävissä olevien varojen realisoituneet myyntitappiot	(15)	–
Säilytyspalkkiot ja muut rahoituskulut	(44 249)	(1 521)
RAHOITUSTOIMINNAN TULOS	(260 133)	(53 567)
VARAINHOITOVUODEN TALOUDELLINEN	(275 133)	(68 567)

4.2. Takuurahaston rahoittaminen

EKKR-takuurahastoa rahoitetaan unionin talousarviosta ja Euroopan kehitysrahastosta (EKR). Nykyisessä monivuotisessa rahoituskehyksessä (2014–2020) EKKR-takuurahaston rahoituslähteitä ovat muun muassa seuraavat: 400 000 000 euroa EKR:n yleisestä varauksesta ja 350 000 000 euroa unionin yleisestä talousarviosta, mukaan lukien Euroopan naapuruusväline (ENI). EKKR-takuurahastoa voidaan rahoittaa myös jäsenvaltioiden tai muiden rahoittajien vapaaehtoisilla rahoitusosuuksilla, sijoitettujen varojen tuotoilla, tuloilla ja takaisinmaksun laiminlyönteiltä velallisilta perityillä määrillä. Viro, Tšekki, Tanska sekä Bill ja Melinda Gates -säätiö olivat vuoden 2019 loppuun mennessä allekirjoittaneet sopimukset yhteensä noin 49 miljoonan euron lisärahoituksesta⁴.

Takuurahasto perustettiin vuonna 2018, ja siihen suoritettiin ensimmäinen, 75 miljoonan euron suuruinen maksu marraskuussa 2018. EU:n talousarviosta takuurahastoon 31. joulukuuta 2019 mennessä suoritettut maksut ovat yhteensä 600,1 miljoonaa euroa. Vuoden 2019 loppuun mennessä EKKR-takuuta ei ollut käytetty.

5. ARVIO TAVOITESUMMAN RIITTÄVYYDESTÄ JA EKKR-TAKUURAHASTON VAROJEN MÄÄRÄSTÄ

EKKR-takuusopimuksia oli tehty 31. joulukuuta 2019 mennessä yhteensä kolme. Niiden määrä on yhteensä 165 miljoonaa euroa. Yksi niistä allekirjoitettiin vuonna 2018 ja kaksi vuonna 2019.⁵

EKKR-takuurahaston tavoitemääräksi on asetettu 50 prosenttia EU:n koko takausvelvoitteesta. EU:n talousarviosta takuurahastoon 31. joulukuuta 2019 mennessä suoritettut maksut olivat yhteensä 600,1 miljoonaa euroa, joten rahoitus kattaa allekirjoitettuihin takauksiin liittyvän riskin kokonaisuudessaan.

Komissiota tukee EKKR:n operatiivisessa hallinnoinnissa EKKR-asetuksen 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti EKKR-takuuta käsittelevä tekninen arviointiryhmä (G-TAG), joka koostuu useiden eurooppalaisten rahoituslaitosten luottoriskiasiantuntijoista. G-TAG-ryhmän tehtävänä on tarjota komissiolle riippumatonta ja puolueetonta teknistä asiantuntemusta pankkitoimintaan liittyvissä asioissa helpottaakseen EKKR-takuun myöntämispäätösten tekemistä sekä riskien seurannassa takuun piirissä olevien hankkeiden toteutuksen aikana.

⁴ Viro: 100 000 euroa; Tšekki: 300 000 euroa; Tanska: n. 9,4 miljoonaa euroa; Bill ja Melinda Gates -säätiö: noin 39,2 miljoonaa euroa (50 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria), joista 19,2 miljoonaa euroa on jo maksettu.

⁵ Lisäksi huhtikuuhun 2020 mennessä oli allekirjoitettu vielä neljä sopimusta, joiden määrä on yhteensä 196 miljoonaa euroa.